

بسمه تعالی

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
دفتر رئیس سازمان

شماره: ۱۰۱/۱۰۷۷۲۶	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۸۲/۶/۸	
موضوع: موافقتنامه و شرایط عمومی قراردادهای خدمات ژئوتکنیک و مقاومت مصالح	
<p>به استناد ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه، آیین‌نامه استانداردهای اجرایی طرح‌های عمرانی و در چارچوب نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور (موضوع مصوبه شماره ۲۴۵۲۵/ت/۱۴۸۹۸ هـ، مورخ ۱۳۷۵/۴/۴ هیأت وزیران) به پیوست، مجموعه موافقت‌نامه و شرایط عمومی قراردادهای خدمات مشاوره ژئوتکنیک و مقاومت مصالح از گروه اول (لازم‌الاجرا) ابلاغ می‌شود تا از این تاریخ برای انعقاد قراردادهای مطالعه، طراحی و نظارت طرح‌ها با واحدهای ذیصلاح، مورد عمل قرار گیرد.</p> <p>این مجموعه، جایگزین متن قرارداد تیب شماره ۱۸ با عنوان قرارداد مطالعات و خدمات ژئوتکنیک و مقاومت مصالح، موضوع بخشنامه شماره ۴۶۹۸-۵۴/۱۲۸۲۰-۱ مورخ ۱۳۵۹/۱۲/۲۳ می‌گردد.</p>	
<p>محمد ستاری فر معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان</p>	

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

موافقتنامه و شرایط عمومی
قراردادهای خدمات
مشاوره ژئوتکنیک و مقاومت مصالح

معاونت امور فنی
دفتر امور فنی

دستورالعمل نحوه تکمیل و تنظیم موافقتنامه، شرایط عمومی

و پیوست‌های قرارداد خدمات مشاوره ژئوتکنیک و مقاومت مصالح

و مقررات مربوط به آنها

۱ موافقتنامه

- ۱-۱ اطلاعات مربوط به موافقتنامه باید به طور کامل و روشن در محلهای پیش‌بینی شده درج شود. تغییر دادن، کاستن عبارت‌ها یا کلمه‌هایی از موافقتنامه یا افزودن به آن مجاز نیست و تنها محل‌های خالی باید تکمیل شود.
- ۲-۱ در مقدمه موافقتنامه باید عنوان رسمی یا قانونی دو طرف قرارداد درج شود.
- ۳-۱ در ماده یک، برای درج موضوع قرارداد باید مراحل و قسمتهای مختلف خدمات موضوع قرارداد نیز درج شود.
- ۴-۱ مدت‌های منظور شده در ماده ۳ با در نظر گرفتن زمانهای مورد نیاز برای انجام خدمات جنبی باید به نحوی تنظیم گردد، که کارها به موقع انجام شود و فرصت کافی برای مطالعه کامل و با کیفیت وجود داشته باشد.
- ۵-۱ برآورد اولیه حق‌الزحمه به تفکیک قسمت‌ها و مراحل مختلف خدمات به ترتیب در ماده ۴ درج می‌شود.
- ۶-۱ نمایندگان مجاز دو طرف قرارداد باید تمام صفحه‌های موافقتنامه را امضا و مهر کنند.

۲ شرایط عمومی

- ۱-۲ شرایط عمومی باید بدون هیچ نوع تغییری در قراردادها مورد استفاده قرار گیرد. تغییردادن، کاستن یا افزودن مطالبی به آن مجاز نیست. تنها صفحه آخر شرایط عمومی در محل تعیین

شده به وسیله نمایندگان مجاز دو طرف امضا و مهر می‌شود.

۲-۲ در اجرای ماده ۲۳-۲ در دستگاه‌های اجرایی که تابع هیچ یک از وزارتخانه‌ها نیستند. مانند سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان تربیت بدنی ایران و دیگر سازمانها و نهادهایی که اجرای طرح‌های عمرانی را به عهده دارند، انتخاب هیأت سه نفره به منظور بررسی فسخ قرارداد و موافقت با فسخ قرارداد در عهده بالاترین مقام سازمان یا نهاد مربوط در مرکز می‌باشد.

۳. پیوست‌ها

۱-۳ شرح موضوع قرارداد با توجه به شرح عملیات موافقتنامه طرح، به نحوی که محدوده خدمات را مشخص نماید در پیوست ۱ درج شود و در صورت لزوم نقشه محدوده موضوع قرارداد به آن ضمیمه گردد.

۲-۳ با توجه به موضوع قرارداد، شرح خدمات قسمت‌ها و مراحل مختلف رشته مربوط، به عنوان پیوست ۲ الحاق می‌شود.

۳-۳ نحوه محاسبه حق الزحمه قرارداد به تفکیک قسمت‌ها و مراحل آن به منظور برآورد اولیه با درج تعرفه کامل خدمات ژئوتکنیک موردنظر، همراه با شماره و تاریخ بخشنامه مربوط در پیوست ۳ می‌آید. به همین ترتیب، نحوه پرداخت حق الزحمه با توجه به ماده ۱۶ شرایط عمومی در این پیوست تعیین می‌گردد.

۴-۳ در پیوست ۵ موارد زیر درج شود:

۳-۴-۱- اطلاعات و مدارکی که علاوه بر موارد تعیین شده در شرایط عمومی کارفرما در نظر دارد در اختیار مشاور قرار دهد.

۳-۴-۲- در موارد خاصی که در مرحله مطالعات، کارفرما در نظر دارد تسهیلات ویژه‌ای مانند محل اسکان و وسیله نقلیه برای گروه‌های مطالعاتی در محل انجام خدمات در اختیار مشاور قرار دهد.

یادآوری: نحوه تامین وسیله نقلیه، غذا، مسکن و محل کار برای عوامل نظارت مقیم (عوامل کارگاهی)

مهندس مشاور، طبق دستورالعمل تعیین حق‌الزحمه خدمات نظارت کارگاهی مهندسان مشاور می‌باشد که جزو دستورالعمل پیوست ۳ منظور می‌گردد.

۳-۴-۳- به جز موارد یاد شده و سایر مواردی که در شرایط عمومی به شرایط خصوصی مراجعه شده است، درج هیچ نوع تعهد دیگری در این پیوست که برای دستگاه اجرایی بار مالی اضافه بر قرارداد ایجاد کند مجاز نیست.

۴. سایر

۱-۴ بررسی و تصویب نتایج مطالعات و گزارش‌های واحدهای خدمات مشاوره باید با دقت و حساسیت بسیار صورت گیرد. در صورت کمبود کارشناس در دستگاه اجرایی، دستگاه‌های اجرایی می‌توانند بنا به تشخیص خود، برای کنترل مدارک و گزارش‌های واحدهای خدمات مشاوره در مهلت مقرر، از خدمات اشخاص حقیقی و حقوقی ذیصلاح خارج از دستگاه اجرایی و واحدهای خدمات مدیریت طرح استفاده نمایند.

۲-۴ مجموعه موافقت‌نامه و شرایط عمومی همسان قراردادهای خدمات مشاوره ژئوتکنیک و مقاومت مصالح که برای خدمات مطالعات (یا مطالعه و طراحی) و نظارت (یا خدمات مرحله ساخت و تحویل) طرحها و پروژه‌ها تهیه شده است، برای انجام خدمات مطالعات به تنهایی و نظارت به تنهایی نیز کاربرد دارد. در هر صورت، در هر قرارداد، مفاد مربوط به مطالعات یا نظارت از مجموعه یاد شده با توجه به موضوع قرارداد نافذ می‌گردد.

موافقتنامه

موضوع قرارداد: .....

مهندس مشاور: .....

شماره: .....

تاریخ: .....

موافقتنامه

موافقتنامه حاضر، همراه با اسناد و مدارک موضوع ماده ۲ آن، که مجموعه‌ای غیرقابل تفکیک است و از این پس قرارداد نامیده می‌شود، در تاریخ ..... در ..... بین ..... که از این پس کارفرما نامیده می‌شود، از یک سو و واحد خدمات مشاوره ..... به شماره ثبت ..... و کد اقتصادی ..... که از این پس مهندس مشاور نامیده می‌شود، از سوی دیگر، طبق مقررات و شرایطی که در اسناد و مدارک این قرارداد درج شده است، منعقد می‌گردد.

ماده ۱ : موضوع قرارداد

موضوع قرارداد، عبارت است از انجام خدمات مشاوره ژئوتکنیک و مقاومت مصالح، برای :

.....

.....

.....

که شرح آن در پیوست ۱، تعیین شده است.

ماده ۲ : اسناد و مدارک

این قرارداد، شامل اسناد و مدارک زیر است:

۱-۲- موافقتنامه حاضر.

۲-۲- شرایط عمومی.

۳-۲- پیوستها:

پیوست ۱ : شرح موضوع قرارداد.

پیوست ۲ : شرح خدمات.

پیوست ۳ : تعرفه خدمات ژئوتکنیک و مقاومت مصالح، روش محاسبه حق الزحمه ونحوه پرداخت آن.

پیوست ۴: برنامه زمانی کلی.

پیوست ۵: شرایط خصوصی.

پیوست ۶: سازمان و اسامی عوامل کلیدی انجام کار.

۴-۲- اسناد تکمیلی که حین انجام خدمات، در چارچوب قرارداد و به منظور انجام آن، به مهندس مشاور ابلاغ شده یا بین دو طرف قرارداد، مبادله می‌شود.

۵-۲- مدارک و گزارشهای مصوب.

ماده ۳: مدت قرارداد

مدت انجام خدمات قسمتها و مراحل موضوع قرارداد، که شروع و تنفيذ آن طبق ماده ۲ شرایط عمومی قرارداد است، با توجه به برنامه زمانی کلی (پیوست ۴) به شرح زیر می‌باشد:

..... (الف)

..... (ب)

..... (ج)

مدت‌های یاد شده، تابع تغییرات مدت، موضوع ماده ۱۹ شرایط عمومی، خواهد بود.

ماده ۴: حق الزحمه

۴-۱- برآورد مبالغ اولیه حق الزحمه قسمتها و مراحل مختلف خدمات، به شرح زیر است:

..... (الف)

..... (ب)

..... (ج)

۴-۲- نحوه تعیین و روش پرداخت حق الزحمه، بر اساس ضوابط و بخشنامه‌های مربوط و نیز نحوه محاسبه مبالغ اولیه حق الزحمه، در پیوست ۳ درج شده است.

ماده ۵ : تعهدات دو طرف قرارداد

۵-۱- مهندس مشاور، متعهد است خدمات خود را طبق اسناد و مدارک قرارداد، در ازای دریافت حق الزحمه انجام دهد و اعلام می‌کند که دارای توان و تشکیلات لازم برای انجام این خدمات است.

۵-۲- کارفرما متعهد به انجام وظایفی است که در اسناد و مدارک قرارداد برای او معین شده است، و نیز متعهد می‌شود که در ازای انجام خدمات موضوع قرارداد، حق الزحمه مربوط را طبق اسناد و مدارک قرارداد، به مهندس مشاور پرداخت کند.

ماده ۶ : نشانی

نشانی کارفرما : .....

نشانی مهندس مشاور: .....

هر گاه یکی از دو طرف قرارداد نشانی خود را تغییر دهد، باید پانزده روز (۱۵) قبل از تاریخ تغییر، نشانی جدید خود را به طرف دیگر اعلام کند. تا وقتی که نشانی جدید به طرف دیگر اعلام نشده است، مکاتبات به نشانی قبلی ارسال می‌شود و دریافت شده تلقی می‌گردد.

ماده ۷ : شمار نسخه‌های قرارداد

این قرارداد در..... نسخه تنظیم شده و به امضای دو طرف قرارداد رسیده، یک نسخه از آن به مهندس مشاور ابلاغ شده است و همه نسخه‌های آن، اعتبار یکسان دارند.

نماینده مهندس مشاور
نام و نام خانوادگی
مهر و امضا

نماینده کارفرما
نام و نام خانوادگی
مهر و امضا

شرایط عمومی

فهرست مطالب

شرح	شماره صفحه
ماده ۱: تعاریف و مفاهیم	۴
ماده ۲: شروع و تنفیذ قرارداد	۶
ماده ۳: حدود خدمات و تغییرات آن	۷
ماده ۴: برنامه زمانی انجام خدمات	۸
ماده ۵: پیشرفت کار	۹
ماده ۶: کارکنان مهندس مشاور	۹
ماده ۷: نمایندگان	۱۰
ماده ۸: دقت و کوشش	۱۰
ماده ۹: استانداردها، معیارها، مقررات و دستورالعملهای فنی	۱۱
ماده ۱۰: اقدامهای مهندس مشاور که نیاز به تایید کارفرما دارد	۱۲
ماده ۱۱: نحوه تسلیم و تصویب مدارک و گزارشها	۱۲
ماده ۱۲: تسهیلات بر عهده کارفرما	۱۳
ماده ۱۳: خدمات جنبی	۱۴
ماده ۱۴: تضمین حسن انجام کار	۱۵
ماده ۱۵: حق الزحمه	۱۵

- ماده ۱۶ : نحوه پرداخت حق الزحمه ۱۵
- ماده ۱۷ : پیش پرداخت ۱۶
- ماده ۱۸ : صورت حساب نهایی و تسویه حساب ۱۷
- ماده ۱۹ : تغییرات مدت خدمات و حق الزحمه مربوط ۱۸
- ماده ۲۰ : خسارت تاخیر ۱۹
- ماده ۲۱ : تعلیق ۱۹
- ماده ۲۲ : خاتمه دادن به قرارداد ۲۱
- ماده ۲۳ : فسخ قرارداد ۲۳
- ماده ۲۴ : حل اختلاف ۲۴
- ماده ۲۵ : مالیات، بیمه و سایر حقوق و عوارض قانونی ۲۵
- ماده ۲۶ : مسئولیت مهندس مشاور ۲۶
- ماده ۲۷ : ممنوعیت قانونی ۲۶
- ماده ۲۸ : حوادث قهری ۲۷
- ماده ۲۹ : انتقال به غیر ۲۷
- ماده ۳۰ : اشخاص و یا قراردادهای ثالث ۲۸
- ماده ۳۱ : دسترسی به محل ۲۸
- ماده ۳۲ : رعایت مقررات ایمنی ۲۸
- ماده ۳۳ : کارآموزی ۲۸
- ماده ۳۴ : مالکیت اسناد ۲۹
- ماده ۳۵ : ابلاغها ۲۹
- ماده ۳۶ : زبان قراردادها ۲۹
- ماده ۳۷ : قانون حاکم بر قراردادها ۲۹

شرایط عمومی

ماده ۱: تعاریف و مفاهیم

۱-۱ قرارداد

مجموعه اسناد و مدارک غیرقابل تفکیک به شرح ماده ۲ موافقتنامه است، که برای انجام خدمات موضوع قرارداد، بین دو طرف مبادله می‌شود.

۲-۱ موافقتنامه

سندی است که در آن مشخصات اصلی قرارداد، مانند مشخصات دو طرف، موضوع، مدت، حق الزحمه و تعهدات دو طرف بیان شده است و باید به امضای هر دو برسد.

۳-۱ شرایط عمومی

مفاد همین متن است که مقررات و شرایط عمومی حاکم بر قرارداد را تعیین می‌کند.

۴-۱ شرایط خصوصی

شرایط خصوصی، شرایط ویژه‌ای است که به منظور تکمیل شرایط عمومی، با توجه به وضعیت و ماهیت موضوع قرارداد تنظیم می‌شود. موارد درج شده در شرایط خصوصی، هیچ‌گاه نمی‌تواند مواد شرایط عمومی را نقض کند، یا تعهدات مالی کارفرما را افزایش دهد.

۵-۱ کارفرما

شخصیتی حقوقی است که قرارداد را امضا می‌کند و انجام خدمات موضوع قرارداد را به مهندس مشاور واگذار می‌نماید. جانشینان قانونی و نمایندگان مجاز کارفرما، در حکم کارفرما هستند.

۶-۱ مدیر طرح

شخصیتی حقوقی است که تمام یا بخشی از اختیارهای قابل واگذاری کارفرما، با عنوان مدیریت طرح، به وی واگذار می‌شود.

۷-۱ مهندس مشاور

طرف دیگر امضاکننده قرارداد است، که انجام خدمات موضوع قرارداد را تعهد می‌کند. جانشینان قانونی و نمایندگان مجاز مهندس مشاور، در حکم مهندس مشاور هستند.

۸-۱ خدمات

عبارت از فعالیتهای و اقدامهایی است که در اجرای موضوع قرارداد، از سوی مهندس مشاور تعهد شده است.

۹-۱ مرحله، قسمت

مرحله، بخش تفکیک شده‌ای از طرح است که تحت این عنوان، با مدت و حق الزحمه معین، در قرارداد مشخص شده است. مراحل طرح شامل مرحله اول (مطالعات مقدماتی)، مرحله دوم (تهیه طرح اجرایی) و مرحله سوم (ساخت و اجرا) می‌باشد. در صورت لزوم، مرحله اول می‌تواند به دو قسمت جداگانه با حق الزحمه مشخص، طبق شرح خدمات تقسیم شود.

۱۰-۱ مدارک و گزارشها

متون، مستندات، نقشه‌ها، دستورالعمل‌ها، مشخصات فنی، گزارشهای فنی، نتایج مطالعات، برآورد مقادیر، قیمتها و نظایر آن هستند که در انجام خدمات موضوع قرارداد، بر حسب مورد از سوی مهندس مشاور تهیه می‌شوند.

۱۱-۱ برنامه زمانی کلی

برنامه‌ای است که تاریخ شروع و خاتمه انجام بخشهای مختلف خدمات هر قسمت یا مرحله از قرارداد را بر حسب ماه نشان می‌دهد و در اسناد و مدارک قرارداد درج می‌شود.

۱۲-۱ برنامه زمانی تفصیلی

برنامه‌ای است که تاریخ شروع و خاتمه هر یک از فعالیتهای درج شده در شرح خدمات را به تفصیل و در چارچوب برنامه زمانی کلی در هر قسمت یا مرحله نشان می‌دهد.

۱۳-۱ مدت اولیه

مدت اولیه هر قسمت یا مرحله، مدت درج شده در ماده ۳ موافقتنامه، برای آن قسمت یا مرحله است.

۱-۱۴ متوسط حق الزحمه ماهانه

متوسط حق الزحمه ماهانه هر قسمت یا مرحله، عبارت از حاصل تقسیم مبلغ برآورد اولیه حق الزحمه آن قسمت یا مرحله، بر مدت اولیه مربوط است.

۱-۱۵ روز، ماه، تاریخها، مفرد و جمع، عنوانها

۱-۱۵-۱- روز و ماه بر اساس تقویم شمسی، و تاریخها طبق تقویم رسمی کشور است.

۱-۱۵-۲- هر جا که معنای عبارت ایجاب کند، کلمات مفرد معنای جمع و کلمات جمع معنای مفرد دارند.

۱-۱۵-۳- عنوانهای به کار رفته در موافقتنامه یا شرایط عمومی و دیگر قسمتهای اسناد و مدارک قرارداد، تنها به منظور راهنمایی و آگاهی از مفاد اسناد و مدارک است و نمی‌توان در تفسیر اسناد و مدارک قرارداد، از آنها استفاده کرد.

۱-۱۵-۴- اصطلاحاتی که در این ماده نیامده است، طبق قانون برنامه و بودجه و ضوابط آن تعریف می‌شود.

۱-۱۶ عملیات مطالعاتی ژئوتکنیک

خدماتی از قبیل حفاریها و انجام آزمایشهای صحرائی و آزمایشگاهی است که به منظور ارزیابی و شناسایی ساختگاه انجام می‌گیرد. آن بخش از عملیات اجرایی ژئوتکنیک (مانند تزریق آزمایشی) که با اهداف آزمایش و شناسایی انجام شود، در چارچوب این خدمات قرار می‌گیرد.

۱-۱۷ عملیات اجرایی (پیمانکاری) ژئوتکنیک

کارهایی از قبیل آماده‌سازی و بهسازی بستر، تزریق و دیگر روشهای اصلاح زمین، سپرکوبی، شمع‌کوبی، پایدارسازی و سایر عملیات اجرایی هستند که در مرحله سوم طرح بوسیله پیمانکاران و عوامل اجرایی صاحب صلاحیت انجام می‌شود.

ماده ۲: شروع و تنفیذ قرارداد

۱-۲ این قرارداد از تاریخ مبادله آن (ابلاغ از سوی کارفرما) نافذ است.

۲-۲ شروع اولین قسمت یا مرحله، پس از ابلاغ قرارداد از سوی کارفرما و دریافت پیش‌پرداخت است و

تاریخ شروع هر یک از قسمت‌ها یا مراحل بعدی، از تاریخ ابلاغ انجام مرحله مربوط توسط کارفرماست.

۳-۲ با تصویب مدارک و گزارشهای هر قسمت یا مرحله، در صورتی که کارفرما مصمم به انجام قسمت یا مرحله بعد باشد، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تصویب مدارک و گزارشها، انجام آن را به مهندس مشاور ابلاغ می‌کند و یا مراتب انصراف خود را از ادامه قرارداد اعلام می‌نماید. در صورتی که مرحله بعدی خدمات مرحله ساخت و تحویل باشد، مدت یاد شده سه ماه خواهد بود.

۴-۲ در صورت عدم ابلاغ هر قسمت یا مرحله از کار توسط کارفرما، ظرف مهلت‌های یاد شده، مهندس مشاور می‌تواند خاتمه قرارداد را طبق بند ۲۲-۹-۱، درخواست نماید.

تبصره : در خدماتی که شروع آنها مستلزم تحویل محل عملیات مطالعات صحرایی است، تاریخ دریافت پیش‌پرداخت و یا تحویل محل، هر کدام که موخر باشد ملاک شروع آن قسمت یا مرحله خواهد بود.

ماده ۳: حدود خدمات و تغییرات آن

۱-۳ کارفرما می‌تواند حین انجام کار، حدود خدمات مهندس مشاور را در حد متعارف و در چارچوب موضوع قرارداد، با رعایت مفاد بند ۳-۲، تغییر، افزایش یا کاهش دهد.

۱-۱-۳- در صورتی که به کار بستن نظر کارفرما در حین انجام خدمات یا هنگام بررسی مدارک و گزارشهای مهندس مشاور، موجب تغییر مصوبات قبلی و انجام خدمات اضافی شود، مهندس مشاور موظف است با رعایت بند ۳-۲، خدمات اضافی را انجام دهد.

۲-۱-۳- مهندس مشاور، می‌تواند در صورت لزوم، تغییرات در شرح وظایف و یا حدود خدمات در بخشهای در حال اجرا و پایان یافته را، با ذکر دلایل و جزئیات و با رعایت مفاد بند ۳-۲، به کارفرما پیشنهاد کند.

۲-۳ هرگاه طبق بندهای یاد شده تغییراتی در حدود خدمات موضوع قرارداد ضرورت یابد، در هر مورد مهندس مشاور مدت و حق الزحمه انجام تغییرات را به کارفرما گزارش می‌کند. کارفرما، حداکثر ظرف مدت ده (۱۰) روز با بررسی گزارش، در مورد مدت و حق الزحمه انجام تغییرات، با مهندس مشاور مذاکره و براساس بند ۳-۲-۲ توافق می‌کند. پس از توافق، کارفرما تغییرات را ابلاغ می‌نماید.

۳-۲-۱- افزایش حق الزحمه ناشی از تغییر حدود خدمات به ۳۰ درصد و کاهش حق الزحمه به ۲۰ درصد مبلغ اولیه قرارداد محدود می‌گردد. در صورتی که مهندس مشاور عهده‌دار انجام خدمات مهندسی ژئوتکنیک نیز باشد، می‌تواند حدود خدمات را بر اساس تشخیص خود تا ۱۰ درصد مبلغ اولیه قرارداد تغییر دهد.

تبصره: در صورت ابلاغ کاهش حدود خدمات، بیشتر از ۲۰ درصد، از سوی کارفرما، مهندس مشاور طبق ماده ۲۲ می‌تواند تقاضای خاتمه نماید.

۳-۲-۲- در صورتی که حق الزحمه خدمات جدید، در تعرفه مندرج در پیوست ۳ قرارداد موجود باشد، استفاده از آن الزامی است.

۳-۳ خدمات مربوط به اصلاح مدارک و گزارشهای مهندس مشاور، که ناشی از نقص انجام خدمات موضوع قرارداد باشد، مشمول خدمات اضافی بندهای ۳-۱ و ۳-۲ نیست و هزینه آنها از سوی مهندس مشاور پرداخت می‌شود.

۴-۳ در مواردی که انجام خدمات موضوع قرارداد، با طرح یا طرحهای دیگری ارتباط داشته باشد، مهندس مشاور موظف است اطلاعات و مدارک فنی آن را طبق برنامه‌ای که با مهندس مشاور و یا سازمانهای دیگر تنظیم می‌شود، از کارفرما دریافت کند و در انجام خدمات خود منظور نماید، تا بین کارهای مختلف طرحهای یاد شده، هماهنگی ایجاد شود.

ماده ۴: برنامه زمانی انجام خدمات

۴-۱ برنامه زمانی کلی انجام خدمات، در پیوست ۴ آمده است.

۴-۲ پس از ابلاغ قرارداد، در صورتی که در پیوست ۴ مدتی تعیین نشده باشد، برنامه زمانی تفصیلی هر مرحله در چارچوب برنامه زمانی کلی، تا یک هشتم مدت آن مرحله، یا یک ماه، هر کدام کمتر است، از سوی مهندس مشاور تهیه و برای کارفرما ارسال می‌شود. کارفرما، تا پانزده (۱۵) روز پس از دریافت برنامه زمانی تفصیلی، نظر خود را درباره تصویب و یا اصلاح آن اعلام می‌کند. هرگونه تغییر در برنامه زمانی تفصیلی، با توافق دو طرف مجاز خواهد بود.

ماده ۵ : پیشرفت کار

مهندس مشاور، در پایان هر ماه و یا زمانهای تعیین شده در برنامه زمانی تفصیلی، گزارش پیشرفت خدمات موضوع قرارداد را در دو نسخه، به کارفرما تسلیم می‌کند. در این گزارش، میزان کارهای انجام شده، تاخیر، و علل آنها، راه‌حل‌های لازم برای رفع موانع و مشکلات کار پیشنهاد می‌شود و کارفرما تا ده (۱۰) روز، نظر خود را نسبت به گزارش یاد شده اعلام می‌کند، در غیر اینصورت، مفاد گزارش، تایید شده تلقی می‌گردد.

ماده ۶ : کارکنان مهندس مشاور

- ۱-۶ همه کسانی که به منظور اجرای خدمات موضوع قرارداد، به صورت دائم یا موقت، به هزینه مهندس مشاور و برای او خدماتی را انجام می‌دهند، کارکنان مهندس مشاور شناخته می‌شوند و مسئولیت عملکرد آنها در مورد خدمات موضوع قرارداد، به عهده مهندس مشاور است.
- ۲-۶ قبل از شروع کار، مهندس مشاور موظف است سازمان اجرایی و فهرست اسامی افراد کلیدی را که فاقد سوابق سوء حرفه‌ای باشند برای انجام خدمات موضوع قرارداد، مطابق پیوست ۶، به همراه وظایف، تخصص و میزان فعالیت هر یک، برای کارفرما ارسال کند.
- ۳-۶ مهندس مشاور، باید به منظور اجرای مراحل مختلف این قرارداد در دفاتر و کارگاه‌های خود، به شمار کافی کارکنان صلاحیت دار داشته باشد.
- ۴-۶ در صورتی که انجام خدمات موضوع قرارداد، مستلزم استفاده از خدمات اتباع خارجی باشد، مهندس مشاور در استفاده از خدمات آنها، قوانین و مقررات ناظر بر کار اتباع خارجی در ایران را رعایت می‌کند و اسناد مربوط به مجوز اقامت و کار آنها را به کارفرما تسلیم می‌نماید.
- ۵-۶ مهندس مشاور، نمی‌تواند کارکنان شاغل کارفرما، مدیر طرح و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور را، بدون کسب مجوز قبلی از دستگاه مربوط، برای انجام خدمات موضوع این قرارداد، به کار گیرد.
- ۶-۶ به کارگیری کارکنان شاغل مهندس مشاور از سوی کارفرما و مدیر طرح، برای انجام خدمات موضوع این قرارداد، ممنوع است.

ماده ۷: نمایندگان

۱-۷ نمایندگان کارفرما

۱-۱-۷- کارفرما پس از مبادله قرارداد، نماینده یا نمایندگان خود را با تعیین حدود اختیارات، به مهندس مشاور معرفی می‌کند.

۱-۱-۷-۲- دستورها و مدارکی که به وسیله نماینده کارفرما، در محدوده اختیارات تفویض شده به وی، به مهندس مشاور ابلاغ می‌شود، در حکم ابلاغ کارفرماست، بدیهی است با تغییر نماینده کارفرما، دستورهای ابلاغ شده و یا مدارک امضا شده به وسیله نماینده قبلی، معتبر است.

۱-۱-۷-۳- کارفرما می‌تواند تمام یا بخشی از اختیارات قابل واگذاری خود را در رابطه با این قرارداد، به واحد خدمات مدیریت طرح واگذار نماید. در این صورت، آن واحد با تعیین حدود اختیارات، به مهندس مشاور معرفی می‌شود و تصمیم‌گیری‌های وی در امور واگذار شده، در حکم تصمیم‌های کارفرماست.

۲-۷ نمایندگان مهندس مشاور

۲-۱-۷- پس از مبادله قرارداد، مهندس مشاور نماینده یا نمایندگان خود را با ذکر حدود اختیارات، به کارفرما معرفی می‌کند.

۲-۲-۷- در صورتی که خدمات موضوع قرارداد مشتمل بر خدمات صحرایی و کارگاهی باشد، مهندس مشاور در هر یک از کارگاه‌های تحت فعالیت خود، باید یک نفر کارشناس به عنوان نماینده و مسؤول، تعیین کند و به کارفرما و دیگر طرفهای قراردادی کارفرما در این کار، معرفی نماید.

۲-۲-۷-۳- مهندس مشاور، موظف است در غیاب نماینده معرفی شده، جایگزین وی در کارگاه را به کارفرما و طرفهای قرارداد معرفی کند.

ماده ۸: دقت و کوشش

۱-۸ مهندس مشاور، باید خدمات موضوع این قرارداد را منطبق با اصول فنی و مهندسی و بر اساس استانداردهای تخصصی و حرفه‌ای و با رعایت ملاحظات مالی، اقتصادی و زمانی طبق دستورالعمل‌های مربوط و با به کارگیری حداکثر مهارت و دقت، به وسیله کارکنانی که واجد

صلاحیت تخصصی و حرفه‌ای لازم هستند، انجام دهد و در مواردی که اظهارنظر و صلاحدید به او واگذار شده است. منصفانه و بی‌طرفانه عمل کند.

۲-۸ مهندس مشاور، موظف است در مطالعات خود، گزینه‌ها و راه‌حل‌های ممکن را بررسی و مناسب‌ترین آنها را پیشنهاد کند، همچنین باید مدارک و گزارشهای هر قسمت یا مرحله را به ترتیبی تهیه کند، که در ادامه خدمات، در حد امکان نیاز به تغییر مصوبات قبلی نباشد.

۳-۸ مهندس مشاور، باید عملیات اجرایی را به نحوی نظارت و کنترل نماید، که کارها طبق نقشه‌ها و مشخصات فنی ضمیمه قرارداد، توسط پیمانکاران و عوامل اجرایی انجام شود و با راهنمایی‌های به موقع و مقتضی به پیمانکاران و یا سازندگان، از تاخیر در اجرای تعهدات و عملیات جلوگیری نماید و طبق شرح خدمات، در تصمیماتی که در اسناد و مدارک قرارداد با پیمانکار یا سازنده، بر عهده مهندس مشاور گذاشته شده است، به موقع اقدام کند.

۴-۸ مسؤولیت نظارت بر حسن انجام عملیات اجرایی (پیمانکاری) ژئوتکنیک در چارچوب قرارداد، بر عهده مهندس مشاور است. از این رو، مهندس مشاور نسبت به صدور دستور برای انجام آزمایشها، با هدف اطمینان از کیفیت مصالح و مواد پیش از اجرا و هنگام بکارگیری آنها، و نیز با بازدید مستمر از عملیات ساخت و کیفیت عملیات اجرایی و تطبیق آنها با مشخصات و استانداردهای فنی و نقشه‌های اجرایی، اقدام می‌کند. همچنین، مهندس مشاور، باید با کنترل مستمر از مصرف احتمالی مواد و مصالح غیراستاندارد و اجرای کارهای مغایر مشخصات فنی، جلوگیری کند.

ماده ۹: استانداردها، معیارها، مقررات و دستورالعمل‌های فنی

۱-۹ سیستم اندازه‌گیری آحاد در تمامی اسناد و مدارک فنی طرح، متریک خواهد بود، مگر آن که بنا به ضرورت سیستم اندازه‌گیری دیگری در پیوست ۵ تعیین شده باشد و یا به هنگام اجرای کار، درباره آن توافق شود.

۲-۹ مهندس مشاور، باید در انجام خدمات و تهیه و تنظیم مدارک و گزارشها، از معیارها و ضوابط فنی و دستورالعمل‌های سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و سایر استانداردهای معتبر، استفاده کند و در

صورت موجود نبودن این گونه ضوابط و معیارها، از معیارها و ضوابط معتبری که در پیوست ۵ تعیین شده و یا بعداً" توافق می‌شود استفاده کند.

۳-۹ مهندس مشاور، موظف است در اجرای وظایف در چارچوب شرح خدمات پیوست ۲، اقدامهای لازم را در رابطه با دیگر طرفهای قرارداد، با رعایت اسناد و مدارک قراردادی آنها و طبق ضوابط و دستورالعمل‌های مربوطه، انجام دهد.

ماده ۱۰: اقدامهای مهندس مشاور که نیاز به تایید کارفرما دارد

هرگاه مهندس مشاور به هنگام انجام کار، برای تعیین نحوه ادامه کار، جلسه یا جلسه‌های هماهنگی را به منظور اخذ تصمیمهای راهبردی ضروری بداند، موظف است موضوع را طی گزارش توجیهی، برای کارفرما بفرستد. کارفرما، تا پانزده روز از تاریخ دریافت گزارش، نسبت به تشکیل جلسه اقدام می‌کند و تصمیم‌ها را در صورت جلسه‌ای تنظیم و بی‌درنگ به مهندس مشاور ابلاغ می‌نماید. هرگاه کارفرما در مهلت تعیین شده نسبت به تشکیل جلسه و ابلاغ تصمیمها اقدام نکند، مهندس مشاور خود تصمیم‌گیری نموده و نتیجه را به کارفرما اعلام می‌کند.

ماده ۱۱: نحوه تسلیم و تصویب مدارک و گزارشها

۱-۱۱ مهندس مشاور، مدارک و گزارشهای مطالعات هر قسمت یا مرحله را در پایان مدت مربوط و یا مقاطعی که در برنامه زمانی تفصیلی پیش‌بینی شده است، در دو نسخه همراه با یک نسخه قابل تکثیر (ترجیحاً" به صورت نرم‌افزاری) به کارفرما تسلیم می‌کند. کارفرما پس از دریافت مدارک و گزارشهای یاد شده، ظرف مدت یک ماه یا مدت پیش‌بینی شده در برنامه زمانی تفصیلی، آنها را بررسی و نظر صریح و روشن خود را با درج موارد، در یک نوبت اعلام می‌کند.

تبصره: در صورتیکه زمان کنترل و تائید مدارک و گزارشها در برنامه زمان‌بندی قرارداد منظور نشده باشد این زمان جزو مدت قرارداد تلقی نشده و در محاسبه تاخیرهای مجاز و غیرمجاز مهندس مشاور منظور نمی‌گردد.

۲-۱۱ در صورتی که کارفرما مدارک و گزارشها را تایید کند، مهندس مشاور مدارک و گزارشهای تایید شده را در دو نسخه به همراه یک نسخه قابل تکثیر (ترجیحاً" به صورت نرم‌افزاری) و راهنمای مکتوب

آن و نیز خلاصه گزارشها، به کارفرما تسلیم می‌کند تا کارفرما آنها را تصویب نماید. در صورت اعلام نظر اصلاحی از سوی کارفرما نسبت به مدارک و گزارشها مهندس مشاور موظف است ظرف مدت یک ماه یا ده درصد مدت قسمت یا مرحله، هر کدام که بیشتر باشد، آنها را اصلاح و مدارک را در چهار نسخه همراه با نسخه‌ای قابل تکثیر (ترجیحا" به صورت نرم‌افزاری) تهیه و به کارفرما تسلیم نماید. تجاوز از این مدت، مشمول کاهش حق الزحمه درج شده در قرارداد است، مگر اینکه کارفرما با افزایش مدت، موافقت کرده باشد.

۳-۱۱ در مواردی که نظر اصلاحی اعلام شده از سوی کارفرما منطبق با نظر مهندس مشاور نباشد، مهندس مشاور با ارسال گزارش توجیهی، دلایل خود را برای بررسی مجدد به کارفرما اعلام می‌کند، چنانچه کارفرما همچنان بر نظریات اعلام شده خود اصرار داشته باشد، متناسباً" ماده ۲۴ ملاک عمل قرار می‌گیرد.

تبصره: در این موارد کارهای خارج از موضوع حل اختلاف، باید طبق برنامه زمان‌بندی اجرا شود.

۴-۱۱ در صورتی که کارفرما ظرف مدت تعیین شده نظر خود را در مورد مدارک و گزارشهای مهندس مشاور اعلام نکند، گزارشها و مدارک ارسالی، تصویب شده تلقی می‌گردد و مهندس مشاور موظف است دو نسخه دیگر گزارش را به کارفرما تحویل نماید.

۵-۱۱ کارفرما، یک نسخه از مدارک و گزارشهای مصوب هر قسمت یا مرحله را با مهر "تصویب شد"، به مهندس مشاور ابلاغ می‌کند.

۶-۱۱ مدارک و گزارشهای تصویب شده، مبنای کارهای بعدی است و مهندس مشاور حق الزحمه مربوط را بر اساس قرارداد دریافت می‌کند.

۷-۱۱ مهندس مشاور، باید به پیوست هر یک از گزارشها، چکیده‌ای از کار آن قسمت یا مرحله را تهیه و به کارفرما تسلیم کند. همچنین، پس از تحویل موقت کار، گزارشی شامل تاریخچه عملیات اجرایی (پیمانکاری) ژئوتکنیکی انجام شده در مرحله ساخت را به کارفرما تسلیم نماید.

ماده ۱۲: تسهیلات بر عهده کارفرما

کارفرما تدابیر و مساعدتهای لازم را برای تسهیل کار مهندس مشاور در مورد خدمات موضوع قرارداد، به ویژه در موارد زیر، بر اساس درخواست مهندس مشاور، فراهم می‌کند:

- ۱-۱۲ در اختیار قرار دادن اطلاعات مربوط، طبق مندرجات شرایط خصوصی و به صورت رایگان.
- ۲-۱۲ مجوز ورود کارکنان مهندس مشاور به مناطق ممنوع، در رابطه با طرح.
- ۳-۱۲ روادید ورود و مجوز خروج و پروانه اقامت و مجوز کار کارکنان خارجی مورد نیاز و همچنین، اخذ گذرنامه و روادید برای کارشناسان ایرانی.
- ۴-۱۲ ارتباط و تشریک مساعی با وزارتخانه‌ها، سازمانها و موسسات.
- ۵-۱۲ ترتیب امور مربوط به تهیه لوازم، وسایل و مصالحی که تهیه و توزیع آن در انحصار دولت باشد.
- ۶-۱۲ ایجاد تسهیلات لازم به منظور ورود و ترخیص لوازم، وسایل، تجهیزات، کتب، نشریات، نرم‌افزارها و اقلامی از این قبیل، که تهیه آن در داخل کشور مقدور نباشد.
- ۷-۱۲ تسهیلات ویژه‌ای که طبق پیوست ۵ قرارداد، باید توسط کارفرما در اختیار مهندس مشاور قرار گیرد.
- تمام هزینه‌های موضوع بندهای ۱۲-۳ تا ۱۲-۶ بر عهده مهندس مشاور است.

ماده ۱۳: خدمات جنبی

- ۱-۱۳ خدمات جنبی مورد نیاز مشاور، مانند نقشه‌برداری که اصولاً "جزو خدمات موضوع قرارداد نیست، طبق ضوابط قراردادهای مربوط، توسط مهندسان مشاور صاحب صلاحیت، بر اساس ضوابط، به هزینه و از سوی کارفرما انجام می‌شود. در این صورت، تعیین شرح خدمات جنبی مورد نیاز و اطلاعات و مشخصات فنی ضروری هر یک و اعلام آنها، همراه با جدول زمانی ارائه اطلاعات مورد نیاز و نیز تطبیق نتایج حاصل، با نیازهای طرح، با همکاری مهندس مشاور انجام می‌گیرد.
- ۲-۱۳ اگر کارفرما بخواهد در تنظیم مدارک قرارداد، بررسی و اظهارنظر در مورد گزارشها و نظارت بر خدمات جنبی که صرفاً "مورد نیاز مشاور باشد، از خدمات مهندس مشاور استفاده کند، مهندس مشاور موظف است که افراد دارای صلاحیت را برای انجام این خدمات، به شمار لازم به خدمت فراخواند. میزان خدمات اضافی و حق‌الزحمه مربوط به آن، طبق ضوابط مندرج در بند ۳-۲ خواهد بود.

ماده ۱۴: تضمین حسن انجام کار

۱-۱۴ برای حصول اطمینان از حسن انجام کار، ده درصد از هر پرداخت به مهندس مشاور (به استثناء پیش‌پرداخت)، به عنوان تضمین حسن انجام کار، کسر و نزد کارفرما نگهداری می‌شود.

۲-۱۴ در صورت فسخ قرارداد، طبق ماده ۲۳ تضمین حسن انجام کار به نفع کارفرما ضبط می‌شود.

۳-۱۴ تضمین مربوط به هر قسمت یا مرحله از خدمات موضوع قرارداد، باید پس از تصویب مدارک و گزارشهای آن و در زمان تسویه حساب نهایی، طبق ماده ۱۸ آزاد شود. کسور حسن انجام کار، به ازای دریافت سفته یا هرگونه تضمین معتبر دیگر بازگردانده می‌شود.

ماده ۱۵: حق الزحمه

۱-۱۵ حق الزحمه مهندس مشاور برای انجام خدمات قسمتها یا مراحل مختلف موضوع قرارداد که بر اساس ضوابط و دستورالعمل‌های مربوط، طبق پیوست ۳ تعیین شده است، از سوی کارفرما و با رعایت مفاد قرارداد پرداخت می‌شود.

ماده ۱۶: نحوه پرداخت حق الزحمه

۱-۱۶ هشتاد و پنج درصد حق الزحمه خدمات مهندسی هر قسمت یا مرحله از مطالعات در طول انجام خدمات و تا زمان تسلیم مدارک و گزارشهای آن مرحله به صورت اقساط بر اساس پیشرفت کار انجام شده، و صددرصد حق الزحمه عملیات مطالعاتی انجام شده، طبق برنامه زمانی که در پیوست ۳ تعیین و توافق شده است، به صورت علی‌الحساب پرداخت می‌شود.

۲-۱۶ قسط آخر یا باقیمانده حق الزحمه هر مرحله از مطالعات خدمات مهندسی ژئوتکنیک، پس از تصویب مدارک و گزارش مربوط، طبق ماده ۱۸ پرداخت می‌شود.

۳-۱۶ نحوه پرداخت حق الزحمه مرحله ساخت و تحویل کار، بر اساس دستورالعمل‌های مربوط است که در پیوست ۳ تعیین شده است.

۴-۱۶ زمان پرداخت حق الزحمه خدمات اضافی، موضوع بند ۳-۲، بر حسب مورد، به تناسب پیشرفت کار و با توافق دو طرف تعیین می‌شود.

۱۶-۵ هر یک از اقساط حق‌الزحمه مطالعات، طی صورت حسابی که توسط مهندس مشاور تهیه و تسلیم کارفرما می‌شود، پس از رسیدگی از سوی کارفرما پرداخت می‌شود.

۱۶-۶ کارفرما موظف است ظرف مدت پانزده روز پس از دریافت صورت حساب، آن را مورد بررسی قرار دهد و پس از کسر کسور قانونی و قراردادی، ضمن ارسال یک نسخه از صورت حساب تایید شده همراه با مستندات مربوط برای مهندس مشاور، حق‌الزحمه تائید شده را پرداخت کند.

۱۶-۷ هرگاه مهندس مشاور به اصلاحات اعمال شده از سوی کارفرما در مورد صورت حساب معترض باشد، اعتراض خود را با ذکر دلیل و ارائه مستندات، به کارفرما اعلام می‌کند تا مورد رسیدگی قرار گیرد. هرگاه کارفرما همچنان بر اعمال اصلاحات اعلام شده، اصرار داشته باشد، باید نسبت به پرداخت آنچه مورد قبول اوست، اقدام کند. در این حالت مهندس مشاور می‌تواند نسبت به مبلغ مزاد مورد نظر خود از طریق ماده ۲۴ اقدام کند و در صورت محق بودن، اصل مبلغ را به علاوه خسارت تاخیر تادیه، طبق بند ۱۶-۸ دریافت کند.

۱۶-۸ در صورتی که کارفرما در پرداخت تمام یا بخشی از هر یک از صورت حسابهای تایید شده، بیش از یک ماه از تاریخ دریافت آن تاخیر کند، برای جبران خسارت مزاد بر یک ماه، اضافه بر اصل مبلغ تاخیر شده، مبلغی معادل حاصلضرب نرخ سود سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت پنج ساله (مورد عمل در بانکهای کشور) در مبلغی که پرداخت آن به تاخیر افتاده است، به مهندس مشاور پرداخت می‌کند. حداکثر زمان مشمول پرداخت این خسارت سه ماه است، و در صورت افزایش بیش از این مدت مهندس مشاور می‌تواند طبق ماده ۲۲ تقاضای خاتمه نماید.

ماده ۱۷: پیش‌پرداخت

۱۷-۱ به درخواست مهندس مشاور، کارفرما بیست درصد از مبلغ اولیه حق‌الزحمه هر مرحله از خدمات موضوع قرارداد را به عنوان پیش‌پرداخت، پس از ابلاغ همان مرحله، بدون کسر کسور قانونی در مقابل سفته یا هرگونه تضمین معتبر دیگر، به مهندس مشاور پرداخت می‌کند. مقدار این پیش‌پرداخت، برای خدمات مرحله ساخت و تحویل ده درصد مبلغ اولیه حق‌الزحمه این مرحله است. این مبلغ، هنگام پرداخت حق‌الزحمه صورت‌حساب هر قسمت یا مرحله به تناسب کسر و تضمین مهندس مشاور به همان نسبت آزاد می‌شود.

۱۷-۲ در صورت خاتمه و یا فسخ قرارداد، هرگاه در تسویه حساب نهایی، مهندس مشاور بابت پیش‌پرداخت‌ها به کارفرما بدهکار باشد، موظف است مبالغ بدهکاری را پرداخت کند و گرنه کارفرما از طریق قانونی، نسبت به دریافت مطالبات خود از محل سپرده‌ها، تضمین‌ها و مطالبات مهندسی مشاور، با اخذ هزینه‌های مربوط، اقدام می‌نماید.

ماده ۱۸: صورت حساب نهایی و تسویه حساب

۱۸-۱ صورت حساب نهایی خدمات هر قسمت یا مرحله از مراحل مطالعاتی، پس از تصویب مدارک و گزارشهای آن و صورت حساب نهایی هر قسمت از خدمات مرحله ساخت، پس از پایان یافتن خدمات آن، از سوی مهندس مشاور تهیه و به منظور تایید برای کارفرما ارسال می‌شود. این صورت حساب، شامل حق الزحمه آن قسمت یا مرحله و مبالغی که بر اساس مواد قرارداد به آن اضافه یا از آن کسر می‌شود، کسور قانونی پرداختهای قبلی یا علی‌الحساب، حق الزحمه افزایش یا کاهش خدمات، هزینه‌های تطویل و تعلیق، خسارت و نتایج ناشی از دعاوی رسیدگی و قطعی شده و نظایر آن است. صورت حساب نهایی که به ترتیب یاد شده تنظیم می‌شود، ظرف مدت پانزده روز از تاریخ دریافت بوسیله کارفرما رسیدگی و تایید می‌شود.

تبصره: در صورتی که حق الزحمه طبق دستورالعملهای مربوط، به صورت درصدی از برآورد هزینه اجرای کار محاسبه شده باشد. مبلغ برآورد مصوب هر قسمت یا مرحله مطالعاتی، مبنای تسویه حساب قطعی حق الزحمه این قسمت یا مرحله مربوط می‌باشد و هزینه تمام شده عملیات مبنای تسویه حساب قطعی حق الزحمه خدمات مرحله ساخت و تحویل است.

۱۸-۲ در صورتی که صورت حساب یاد شده نیاز به اصلاح داشته باشد، کارفرما اصلاحات مورد نظر خود را در جلسه‌ای که طی مدت یاد شده با مهندس مشاور تشکیل می‌دهد، مطرح نموده و نتیجه را با مشاور توافق می‌کند.

۱۸-۳ صورت حساب توافق شده بوسیله دو طرف قطعی بوده، اعتراض نسبت به آن وارد نیست و مبنای تسویه حساب نهایی مشاور قرار می‌گیرد، در این حالت بر حسب مورد به شرح بندهای زیر عمل خواهد شد و گرنه طبق مفاد ۱۶-۷ عمل می‌شود.

۴-۱۸ هرگاه مهندس مشاور بر اساس صورت حساب نهایی بستانکار شناخته شود، تضمین حسن انجام کار او بی‌درنگ طبق ماده ۱۴ آزاد و مطالبات وی حداکثر ظرف مدت پانزده روز پس از تایید صورت حساب نهایی، پرداخت می‌گردد.

۵-۱۸ هرگاه مهندس مشاور بر اساس صورت حساب نهایی بدهکار شود، ظرف مدت پانزده (۱۵) روز از تاریخ تایید صورت حساب، بدهی خود را به کارفرما می‌پردازد. در این صورت، بی‌درنگ تضمین حسن انجام کار او آزاد می‌شود. و هرگاه از این پرداخت خودداری کند، کارفرما حق دارد از محل سپرده‌ها، تضمینها و مطالبات مهندس مشاور، طلب خود را دریافت کرده و سپس باقیمانده مبلغ تضمین حسن انجام کار او را آزاد نماید و اگر مبالغ یاد شده برای وصول مطالبات کافی نباشد، طبق قوانین جاری کشور، مطالبات خود را از سایر دارایی‌های او وصول کند.

ماده ۱۹: تغییرات مدت خدمات و حق الزحمه مربوط

مدت قرارداد در صورت پیش آمدن هر یک از موارد زیر، می‌تواند با پیشنهاد هر کدام از دو طرف، تغییر یابد. در چنین مواردی، مهندس مشاور باید باتوجه به مفاد ماده مربوط، تغییرات لازم در مدت و مبلغ حق الزحمه بر اساس مبانی قرارداد، و تاثیر آن روی خدمات انجام شده و برنامه زمانی، و نیز پیامدهای مالی آن را تعیین نموده و طی گزارشی به کارفرما اعلام کند. کارفرما، حداکثر پانزده روز، (۱۵) روز پس از دریافت گزارش، نظر خود را اعلام خواهد کرد. نتایج طی صورت جلسه‌ای تنظیم و ملاک عمل قرار می‌گیرد.

تغییر مدت هر قسمت یا مرحله، بر اساس کنترل‌هایی که حین انجام کار صورت می‌گیرد، در پایان خدمات آن قسمت یا مرحله (یا در حالت فسخ یا خاتمه قرارداد در زمان بررسی)، مورد بررسی نهایی قرار گرفته و درباره کاهش یا تمدید مدت و میزان تاخیرهای مجاز و غیرمجاز، توافق به عمل می‌آید و نتیجه صورت مجلس می‌گردد. در صورت عدم توافق دو طرف در مورد تعیین میزان انواع تاخیرها، موضوع بنا به درخواست هر یک از دو طرف، طبق ماده ۲۴ رسیدگی می‌شود.

۱-۱۹ تغییر حدود خدمات.

۲-۱۹ بروز تاخیر به عللی خارج از قصور مهندس مشاور.

۱۹-۳ وقوع حوادث قهریه و بروز شرایط اضطراری.

۱۹-۴ تعلیق کارها از طرف کارفرما.

۱۹-۵ عدم پرداخت صورت‌حسابهای تأیید شده توسط کارفرما (متناسب با مبلغ پرداخت نشده)

۱۹-۶ تاخیر غیرمجاز از سوی مهندس مشاور.

تبصره: در صورتی که به هر یک از دلایل مذکور در بالا (بجز بند ۱۹-۶) تعیین اضافه مدت ضرورت یابد

ولی فصل کار منقضی شده باشد مدت اضافی برای اتمام کار در فصل مناسب به همان میزان به

مدت قرارداد اضافه خواهد شد.

ماده ۲۰: خسارت تاخیر

۲۰-۱ بابت تاخیر غیرمجاز مهندس مشاور، خسارتی معادل حاصلضرب نسبت مدت تاخیر غیرمجاز به مدت

قسمت یا مرحله مربوط در میزان حق‌الزحمه آن قسمت یا مرحله و حداکثر تا بیست (۲۰) درصد

حق‌الزحمه مربوط، از مهندس مشاور دریافت می‌شود.

۲۰-۲ بابت تاخیر مجاز مهندس مشاور موضوع بند ۱۹-۲ مبلغی طبق تعرفه خدمات ژئوتکنیک و مقاومت

مصالح (پیوست ۳) ، که حداقل آن معادل سی و پنج (۳۵) درصد متوسط حق‌الزحمه ماهانه در

مجموع مدت اضافه شده می‌باشد، به حق‌الزحمه مشاور اضافه می‌شود. حداکثر مدت برای پرداخت

حق‌الزحمه تاخیر مجاز قرارداد برای مراحل اول و دوم طرح، شش ماه و برای مرحله ساخت و

تحويل، تابع شرایط اجرای کار است.

پس از سپری شدن این مدت و عدم ابلاغ تعلیق از سوی کارفرما، مهندس مشاور می‌تواند طبق بند

۲۲-۹-۳ عمل کند.

تبصره: حق‌الزحمه مربوط به عوامل مقیم یا نظارت کارگاهی مهندس مشاور، در مدت تاخیر مجاز طبق

دستورالعمل مربوط محاسبه می‌شود.

ماده ۲۱: تعلیق

۲۱-۱ کارفرما می‌تواند با اعلام کتبی ده (۱۰) روزه به مهندس مشاور در حین انجام خدمات هر قسمت یا

مرحله، تمام یا بخشی از خدمات موضوع آن قسمت یا مرحله را، طی ابلاغیه‌ای که تاریخ شروع و

خاتمه تعلیق در آن معین شده است، به حالت تعلیق درآورد.

۲-۲۱ ابلاغ تعلیق برای خدمات مطالعات قبل از سپری شدن سه چهارم مدت اولیه و با احتساب تمدیدهای مجاز برای هر یک از این قسمت‌ها یا مراحل، مجاز است و تعلیق خدمات مرحله ساخت و تحویل، تابع وضعیت تعلیق کارهای اجرایی است، که تحت نظارت مهندس مشاور است.

۳-۲۱ تعلیق خدمات از سوی کارفرما در هر قسمت یا مرحله، فقط برای یک بار مجاز است مدت تعلیق در هر قسمت یا مرحله از خدمات حداکثر سه (۳) ماه، خواهد بود.

۴-۲۱ در صورتی که تمدید تعلیق ضرورت داشته باشد، کارفرما حداکثر تا ده (۱۰) روز قبل از پایان مدت تعلیق، موضوع را به مهندس مشاور پیشنهاد می‌کند و در صورت موافقت مهندس مشاور، حداکثر به مدت دو (۲) ماه، قرارداد تمدید می‌گردد، هرگاه مشاور با تمدید مدت تعلیق موافقت نکند، با درخواست مهندس مشاور، به قرارداد خاتمه داده می‌شود.

۵-۲۱ پرداخت هزینه‌های مربوط به دوران تعلیق خدمات، به استثنای خدمات مرحله ساخت و تحویل که تابع بخشنامه‌های مربوط است، ماهانه معادل بیست و پنج (۲۵) درصد حق‌الزحمه متوسط ماهانه است. پرداخت این مبلغ، حداقل یک (۱) ماه (برای مدت تعلیق یک ماه و کمتر)، و حداکثر سه (۳) ماه، به صورت اقساط ماهانه مجاز است.

۶-۲۱ مهندس مشاور، موظف است پس از شروع تعلیق، خدمات مربوط را متوقف کند و حداکثر ظرف مدت پانزده (۱۵) روز گزارش وضعیت خدمات را تا هنگام ابلاغ تعلیق، تهیه و با تعیین میزان هزینه‌های تعلیق، موضوع بند ۲۱-۵، به کارفرما تسلیم نماید.

۷-۲۱ مهندس مشاور، بیست (۲۰) روز قبل از انقضای مدت تعلیق یا تمدید تعلیق، نظر کارفرما را نسبت به چگونگی ادامه قرارداد استعلام می‌کند. در صورت اعلام نظر کارفرما مبنی بر ادامه کار، پس از سپری شدن مدت تعلیق اجرای کار ادامه می‌یابد. هرگاه تا پایان مدت تعلیق کارفرما نظر خود را در مورد ادامه کار اعلام نکند مشاور می‌تواند خاتمه کار را درخواست کند.

۸-۲۱ چنانچه در دوران تعلیق، کارفرما تصمیم به لغو تعلیق بگیرد، موضوع را به مهندس مشاور ابلاغ می‌کند. در این صورت، حداکثر بیست (۲۰) روز پس از ابلاغ، کار ادامه می‌یابد.

تبصره: در دوران تعلیق مهندس مشاور می‌تواند از امکانات خود که برای این قرارداد اختصاص داده است در طرح‌های دیگر استفاده نماید. بدیهی است در صورت نیاز به تجهیز مجدد برای انجام ادامه کار موضوع قرارداد، پرداختی به جز موارد تعیین شده به مشاور متصور نمی‌باشد.

ماده ۲۲: خاتمه دادن به قرارداد

- ۱-۲۲ کارفرما می‌تواند در هر زمان به قرارداد خاتمه دهد.
- ۲-۲۲ در هر مرحله‌ای که کارفرما قصد خاتمه دادن به قرارداد داشته باشد، موضوع را با تعیین مهلت دو (۲) ماهه، به مهندس مشاور اعلام می‌کند.
- ۳-۲۲ مهندس مشاور، پس از دریافت ابلاغ خاتمه قرارداد، بی‌درنگ باید کار را متوقف کند و تا پانزده (۱۵) روز، گزارش وضعیت پیشرفت خدمات را تا هنگام ابلاغ خاتمه قرارداد، تهیه و تسلیم کند. این گزارش، باید حاوی وضعیت و میزان پیشرفت هر بخش از خدمات قسمت یا مرحله و نیز بخش‌هایی که تکمیل آنها به لحاظ حفظ منافع کار در مهلت دو ماهه یاد شده ضروری و امکان‌پذیر است، همراه با تعیین موضوع حق‌الزحمه آنها باشد.
- ۴-۲۲ هرگاه کارفرما تشخیص دهد که لازم است تمام یا قسمتی از خدمات ناتمام موضوع بند ۲۲-۳ تکمیل شود، باید موضوع را به مهندس مشاور اعلام کند. در اینصورت مهندس مشاور موظف است خدمات یاد شده را در مهلت دو ماهه تکمیل کند.
- ۵-۲۲ در هر صورت، مهندس مشاور موظف است در پایان مهلت دو ماهه، نسبت به تحویل اصل تمام اسناد و مدارک کار، تحویل اموال کارفرما و خارج ساختن اموال خود از کارگاه (در صورت وجود) و ارائه صورت‌حساب حق‌الزحمه خدمات انجام شده و صورت هزینه‌های ناشی از پایان دادن قرارداد، مانند موافقت‌نامه‌ها، تعهدات مهندس مشاور در مقابل کارمندان خود یا موسسات دیگر، برچیدن دستگاه نظارت محلی، و نیز هزینه مراجعت کارکنان خارجی و خانواده آنها به کشورشان و هزینه حمل لوازم آنها به کشورشان، مشروط بر اینکه این هزینه‌ها به منظور اجرای این قرارداد ایجاد شده و مورد تأیید کارفرما باشد و بابت آنها به مهندس مشاور پرداختی نشده باشد، اقدام نماید. مبلغ حداقل

برای جبران هزینه‌های ناشی از پایان دادن به قرارداد معادل ۲۰٪ (بیست درصد) متوسط حق‌الزحمه ماهانه برای مدت باقیمانده قرارداد و حداکثر ۴ (چهار) ماه در نظر گرفته می‌شود.

۶-۲۲ کارفرما متعهد است ظرف مدت پانزده (۱۵) روز پس از دریافت صورت حساب و صورت هزینه‌های موضوع بند ۲۲-۵، نسبت به بررسی آن بر اساس شرایط قرارداد و میزان خدمات انجام شده، اقدام نماید و مطابق ماده ۱۸، با مهندس مشاور تسویه حساب کند. سپرده حسن انجام کار مهندس مشاور در این حالت با توجه به ماده ۱۸ آزاد می‌شود.

۷-۲۲ هرگاه خاتمه دادن به قرارداد پس از انجام خدمات هر یک از مراحل قرارداد طرح باشد، کارفرما قرارداد را بدون تشریفات خاصی پس از تسویه حساب با مهندس مشاور بابت خدمات مرحله قبل پایان می‌دهد.

۸-۲۲ در مورد شمول بند ۲۷-۱-۲، هرگاه منع قانونی رفع نشود، قرارداد از سوی کارفرما خاتمه داده می‌شود و طبق مفاد این ماده عمل می‌گردد.

۹-۲۲ در صورت تحقق هر یک از موارد زیر، مهندس مشاور می‌تواند درخواست خاتمه قرارداد را به کارفرما اعلام نموده و قرارداد، طبق ترتیبات این ماده خاتمه می‌یابد.

۱-۹-۲۲ عدم ابلاغ خدمات مرحله بعد، طی مهلت‌های مندرج در ماده ۲.

۲-۹-۲۲ در صورت تأخیر مازاد بر سه (۳) ماه در پرداخت حق‌الزحمه موضوع بند ۱۶-۸ و یا پیش‌پرداخت موضوع بند ۱۷-۱.

۳-۹-۲۲ در صورت سپری شدن حداکثر مدت تعیین شده برای پرداخت حق‌الزحمه تأخیر مجاز، موضوع بند ۲۰-۲.

۴-۹-۲۲ در صورت عدم موافقت با تمدید مدت تعلیق بیش از دو (۲) ماه، موضوع بند ۲۱-۴، یا اعلام نظر نکردن کارفرما برای ادامه کار موضوع بند ۲۱-۷.

۵-۹-۲۲ در صورت انجام ندادن مفاد ماده ۱۲ از سوی کارفرما برای مدت بیش از یک سوم مدت قرارداد و یا سه ماه (هر کدام که کمتر باشد) از تاریخ مورد نظر در برنامه زمانی.

۶-۹-۲۲ در صورت عدم تبعیت کارفرما از رای مرجع حل اختلاف.

۷-۹-۲۲ در صورت وقوع شرایط مندرج در بند ۲۸-۱.

۱۰-۲۲ در صورتی که کارفرما قبل از انقضای مهلت‌های مقرر کتبا" اعلام نماید که تا حداکثر یک ماه زمینه‌هایی را که منجر به درخواست خاتمه قرارداد از سوی مهندس مشاور شده است، رفع می‌نماید و این زمینه‌ها در این مهلت رفع گردد، مهندس مشاور از درخواست صرف‌نظر می‌کند و خدمات خود را ادامه می‌دهد، در غیر اینصورت، قرارداد خاتمه یافته تلقی شده و سایر اقدامها، طبق مفاد این ماده انجام می‌گردد.

ماده ۲۳: فسخ قرارداد

۱-۲۳ کارفرما می‌تواند در هر یک از موارد زیر، بدون اخطار قبلی قرارداد را فسخ نموده و موضوع را به مهندس مشاور ابلاغ کند.

۱-۱-۲۳- اثبات شمول قانون منع مداخله کارکنان دولت بر مهندس مشاور در زمان عقد قرارداد یا طی مدت قرارداد، به استثنای مفاد بخش اول بند ۲۷-۱-۲.

۲-۱-۲۳- عدم اطلاع به کارفرما در مورد بند ۲۷-۱-۲.

۳-۱-۲۳- انتقال قرارداد به شخص یا اشخاص ثالث، بدون اجازه کارفرما.

۴-۱-۲۳- ورشکستگی به تقصیر یا انحلال شرکت.

۵-۱-۲۳- اثبات این مطلب که مهندس مشاور برای گرفتن کار یا اجرای آن، به کارکنان کارفرما، دستمزد، پاداش یا هدایایی داده، یا آنها یا واسطه‌های آنان را در منافع خود شریک کرده است.

۲-۲۳ کارفرما در صورت تحقق هر یک از موارد زیر، ابتدا به مهندس مشاور اخطار می‌کند تا نسبت به رفع نواقص و اشکالها اقدام کند و جریان امور را ظرف مدت یک ماه، به صورت قابل قبول درآورد. در صورت عدم اقدام از سوی مشاور برای رفع نواقص در پایان مهلت تعیین شده موضوع فسخ قرارداد باید ابتدا بوسیله هیاتی متشکل از سه نفر به انتخاب وزیر یا بالاترین مقام سازمانی کارفرما بررسی و تایید شده و پس از اخذ موافقت مقام یاد شده، به مشاور ابلاغ گردد.

۱-۲-۲۳- تاخیر غیرموجه در انجام خدمات هر قسمت یا مرحله، بیش از سی (۳۰) درصد مدت قسمت یا مرحله مربوط.

۲-۲-۲۳- رعایت نکردن استانداردهای فنی و شئون حرفه‌ای.

۲۳-۲-۳- مهندس مشاور با دریافت ابلاغ فسخ قرارداد، موظف است از ادامه کار خودداری کند، بی‌درنگ کارفرما را از وضعیت کار مطلع سازد و طی مهلتی که از طرف کارفرما اعلام می‌شود (حداقل دو هفته)، اصل مدارک و گزارشهای خدمات انجام شده تا آن تاریخ را به کارفرما تحویل دهد.

۳-۲۳- کارفرما پس از ابلاغ فسخ قرارداد، بی‌درنگ نسبت به ضبط تضمین حسن انجام کار به نفع خود اقدام کرده و نسبت به تعیین مبلغ حق‌الزحمه خدمات انجام شده قابل قبول تا تاریخ فسخ، طبق شرایط قرارداد اقدام خواهد کرد. بدیهی است کارفرما موضوع را بی‌درنگ به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به منظور اقدام لازم، اعلام می‌کند.

ماده ۲۴: حل اختلاف

۱-۲۴- هرگاه در اجرا یا تفسیر مفاد قرارداد و تصویب گزارشها بین دو طرف اختلاف نظر پیش آید، دو طرف می‌توانند برای حل سریع آن قبل از درخواست ارجاع موضوع برای داوری طبق بند ۲۴-۳، بر حسب مورد به روش تعیین شده در بندهای ۱-۲۴-۱ و ۲-۲۴-۱ عمل نمایند.

۱-۱-۲۴- در مورد مسایل ناشی از برداشتهای متفاوت دو طرف، از بخشنامه‌هایی که به استناد ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ابلاغ شده است، هر یک از دو طرف، از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، چگونگی اجرای بخشنامه را استعلام نماید دو طرف طبق نظری که از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعلام می‌شود، عمل کنند.

۲-۱-۲۴- در مورد اختلاف نظرهایی که خارج از شمول بند ۱-۲۴-۱ است، رسیدگی و اعلام نظر درباره آنها به کارشناس یا هیات کارشناسی منتخب دو طرف واگذار شود و دوطرف، طبق نظری که از سوی کارشناس یا هیات کارشناسی در چارچوب قرارداد و قوانین و مقررات مربوط اعلام می‌گردد، عمل کنند.

۲-۲۴- در صورتی که دو طرف در انتخاب کارشناس یا هیات کارشناسی موضوع بند ۲۴-۱-۲، به توافق نرسند یا نظر اعلام شده طبق بندهای ۱-۲۴-۱ و ۲-۲۴-۱، مورد قبول هر یک از دو طرف نباشد، برای حل اختلاف طبق بند ۳-۲۴ اقدام می‌گردد.

۳-۲۴ هرگاه در اجرا یا تفسیر مفاد قرارداد و تصویب گزارشها بین دو طرف اختلاف نظر پیش آید، که راجع به مسائل فنی و مالی باشد، هر یک از طرفها می توانند درخواست ارجاع موضوع یا موضوعات مورد اختلاف به داوری را به رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، ارائه کنند.

تبصره ۱: چنانچه رئیس سازمان با تقاضای یاد شده موافقت نمود، مرجع حل اختلاف شورای عالی فنی خواهد بود.

تبصره ۲: رسیدگی و اعلام نظر شورای عالی فنی، باید در چارچوب قرارداد و قوانین و مقررات مربوط انجام شود، پس از اعلام نظر شورا، دو طرف طبق آن عمل خواهند کرد.

۴-۲۴ ارجاع موضوعهای مورد اختلاف به شورای عالی فنی، تغییری در تعهدات قراردادی دو طرف نمی‌دهد، و موجب نمی‌شود که یکی از دو طرف به تعهدات قراردادی خویش عمل نکند.

ماده ۲۵: مالیات، بیمه و سایر حقوق و عوارض قانونی

۱-۲۵ پرداخت هرگونه مالیات، عوارض، حق بیمه تامین اجتماعی و سایر حقوق دولتی مربوط به مهندس مشاور و کارکنان او و نیز حقوق گمرکی و عوارض مربوط به لوازم و وسایل مورد نیاز مهندس مشاور که در تاریخ امضای این قرارداد برقرار است، یا در آینده برقرار خواهد شد و یا میزان آن در آینده تغییر می‌نماید، با رعایت مفاد بند ۲-۲۵ به عهده مهندس مشاور است. مبالغی از این مالیات‌ها و عوارض و بیمه و سایر حقوق دولتی که باید طبق قوانین و مقررات از طریق کارفرما وصول شود، از پرداختهای مهندس مشاور کسر می‌شود و به حساب وی به مراجع مربوط، حواله می‌گردد. در صورت پرداختن و یا تاخیر در واریز کسور قانونی یاد شده، جبران زیان‌های آن، بر عهده کارفرما خواهد بود.

۲-۲۵ در صورتی که مالیات، عوارض، حق بیمه تامین اجتماعی و سایر حقوق دولتی، جز آنهایی که هنگام امضای قرارداد وجود دارد، تغییر کند، حق الزحمه مهندس مشاور نیز، توسط کارفرما، به تناسب بر اساس دستورالعمل‌های سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، تعدیل خواهد شد.

ماده ۲۶: مسئولیت مهندس مشاور

۱-۲۶ مهندس مشاور، در قبال کارفرما و برای ارائه خدمات پیش‌بینی شده در پیوست‌های ۱ و ۲ این قرارداد مسئول است.

۲-۲۶ تایید خدمات و یاتصویب مدارک و گزارش‌های مطالعات، محاسبات و یا طراحی‌های مهندس مشاور از سوی کارفرما، از مسئولیت‌های مهندس مشاور در رعایت استانداردها و اصول علمی و فنی نمی‌کاهد، و در هر حال، مهندس مشاور مسئول و جوابگوی کاستی‌هایی است که به علت نقص کار او بعدها در کار مشاهده شود.

۳-۲۶ مسولیت مهندس مشاور در قبال واگذاری بخشی از خدمات به اشخاص ثالث، اعم از حقیقی یا حقوقی، که بر حسب ضرورت، مورد تایید کارفرما نیز قرار گرفته باشد، کماکان همان مسئولیت‌های موضوع این قرارداد است و موافقت کارفرما نسبت به واگذاری قسمتی از خدمات، رافع هیچ یک از تعهدات و مسئولیت‌های مهندس مشاور در برابر کارفرما نخواهد بود.

ماده ۲۷: ممنوعیت قانونی

۱-۲۷ مهندس مشاور، اعلام می‌کند که در موقع عقد این قرارداد، مشمول ممنوعیت اصل ۱۴۱ قانون اساسی و قانون منع مداخله کارکنان دولت، مصوبه ۱۳۳۷/۱۰/۲۲، نیست.

۱-۱-۲۷ در صورتی که خلاف آن برای کارفرما ثابت شود، یا تغییراتی در صاحبان سهام، مدیران یا بازرسان مهندسان مشاور رخ دهد که با مفاد قوانین یاد شده تعارض داشته باشد، قرارداد فسخ می‌شود.

۲-۱-۲۷ در شرایطی که تغییراتی در دستگاه‌های دولتی یا کارفرما ایجاد گردد که مشمول ممنوعیت یاد شده باشد، مهندس مشاور موظف است مراتب را به کارفرما اعلام کند و در صورتی که منع قانونی رفع نشود، کارفرما قرارداد را خاتمه می‌دهد. هرگاه مهندس مشاور مراتب را به محض اطلاع به کارفرما اعلام نکند، کارفرما قرارداد را فسخ می‌نماید.

۲-۲۷ مهندس مشاور، مدیران و شرکای او در مدت این قرارداد، نباید در قراردادهای پیمانکاری این طرح یا خرید مصالح، لوازم و تجهیزات مورد نیاز انجام عملیات اجرایی (پیمانکاری) این طرح به طور مستقیم یا غیرمستقیم، مشارکت و یا منافی داشته باشند.

۳-۲۷ کارکنان خارجی مهندس مشاور و یا همراهان ایشان، حق دخالت در امور سیاسی ایران را ندارند.

۴-۲۷ مهندس مشاور، موظف است تمام اطلاعاتی را که در جریان انجام خدمات این قرارداد تحصیل یا تولید می‌کند، محرمانه تلقی نماید و حداکثر سعی خود را برای جلوگیری از دسترسی اشخاص غیرمجاز به آنها به کار بندد.

ماده ۲۸: حوادث قهری

در موارد وقوع حوادث قهری و بروز شرایط اضطراری، مانند جنگ اعلام شده یا نشده، انقلابها و اعتصاب‌های عمومی، شیوع بیماریهای واگیردار، زلزله، سیل و طغیانهای غیرعادی، خشکسالی‌های بی‌سابقه و همچنین آتش‌سوزیهای دامنه‌دار، طوفان و حوادث مشابه که ناشی از کار مهندس مشاور نباشد، به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

۱-۲۸ هرگاه بروز شرایط اضطراری، انجام قرارداد حاضر را برای یکی از دوطرف غیرممکن سازد، می‌تواند خاتمه قرارداد را به طرف دیگر اعلام کند.

۲-۲۸ هرگاه شرایط اضطراری گذرا باشد و ادامه قرارداد حاضر به طور موقت امکان‌پذیر نباشد، مطابق ماده تعلیق عمل می‌شود.

ماده ۲۹: انتقال به غیر

۱-۲۹ مهندس مشاور، حق ندارد بدون کسب مجوز از کارفرما، موضوع این قرارداد را به شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی دیگری منتقل یا واگذار کند، در صورت موافقت کارفرما با واگذاری قسمتی از کار به اشخاص ثالث، از مسئولیت و تعهدات مهندس مشاور، به هیچ عنوان کاسته نمی‌شود.

۲-۲۹ کارفرما می‌تواند تمام یا قسمتی از حقوق یا اختیارات خود را با رعایت مقررات به اشخاص دیگر تفویض کند. در این صورت، انجام تعهدات کارفرما در رابطه با حقوق یا اختیارات تفویض شده، برعهده آن اشخاص خواهد بود.

ماده ۳۰: اشخاص و یا قراردادهای ثالث

در مواردی که اجرای خدمات این قرارداد از سوی مهندس مشاور مستلزم اعمال اختیارات یا اجرای وظایف مقرر در پیمانها و قراردادهای دیگری باشد، بر حسب مورد، به ترتیب زیر اقدام می‌شود:

۱-۳۰ در صورتی که اختیارات یا وظایف، در چارچوب پیوست ۲ منظور نشده باشد، مهندس مشاور در انجام این امور، با توجه به دانش فنی و تجربه خود، به عنوان یک شخص بی‌طرف عمل می‌کند.

۲-۳۰ چنانچه در قرارداد با پیمانکاران یا اشخاص ثالث، به مهندس مشاور حق تغییر حدود تعهدات داده شده باشد، مهندس مشاور دستورهای لازم را در چارچوب قراردادها صادر می‌کند و گزارش موارد تغییر را، به کارفرما تسلیم خواهد نمود.

ماده ۳۱: دسترسی به محل

۱-۳۱ کارفرما باید امکان دسترسی بدون ممانعت به مکان پروژه را به منظور انجام خدمات این قرارداد، برای مهندس مشاور فراهم کند.

۲-۳۱ اخذ مجوزهای لازم برای انجام خدمات بر روی زمین و مسیرهای مربوط، بر عهده و به هزینه کارفرما است.

۳-۳۱ مهندس مشاور، برای کسب مجوزهای لازم، با کارفرما در حد توان همکاری خواهد کرد.

ماده ۳۲: رعایت مقررات ایمنی

۱-۳۲ مهندس مشاور باید اطمینان یابد که کارکنانش خدمات را به طور ایمن و مطمئن انجام می‌دهند و ضوابط ایمنی را در تمام مراحل انجام خدمات رعایت می‌کنند.

۲-۳۲ مهندس مشاور مراقبت می‌کند که پیمانکاران و سایر گروه‌هایی که در انجام کارهای پروژه موضوع قرارداد فعالیت می‌کنند، طبق مقررات، ضوابط و دستورالعمل‌های حفاظت و ایمنی کارگاه‌ها در کشور عمل نمایند. این مراقبت، رافع مسئولیت‌های پیمانکاران و سایر گروه‌های اجرایی، نخواهد بود.

ماده ۳۳: کارآموزی

۱-۳۳ کارفرما می‌تواند متناسب با حجم کار، شماری مهندس و دانشجوی مرتبط با موضوع قرارداد را با هدف آموزش، از کارشناسان خود و یا دانشجویان دانشگاه‌ها به مهندس مشاور معرفی کند و مهندس مشاور موظف به قبول و آموزش آنان است.

۲-۳۳ هزینه تامین مسکن، حقوق، مزایا و هزینه‌های بالاسری کارآموزان بر عهده کارفرماست.

ماده ۳۴: مالکیت اسناد

تمام مدارک و گزارشهای که به موجب این قرارداد، توسط مهندس مشاور تهیه می‌شوند، از جمله نسخ اصلی، نورگذر یا رایانه‌ای، همه متعلق به کارفرماست، مهندس مشاور، می‌تواند در صورتی که در شرایط خصوصی قرارداد محدودیتی قید نشده باشد یک نسخه قابل تکثیر از مدارک و گزارشهای یاد شده را نزد خود نگاه داشته و با استفاده از مطالعات انجام شده در قرارداد، مقاله‌های علمی را به نام خود، در سمینارها، اجلاسها و نشریات علمی و فنی، منتشر نماید.

ماده ۳۵: ابلاغها

هرگونه اطلاعیه، دستور کار، اعلام نظر، ابلاغ تعلیق، ابلاغ خاتمه یا فسخ قرارداد و موارد مشابه، تنها به صورت کتبی معتبر است.

رسید دبیرخانه هر دو طرف و یا رسید تحویل پستی، ملاک تسلیم گزارشها، مدارک و مکاتبات است.

ماده ۳۶: زبان قرارداد

زبان قرارداد فارسی است در صورتی که مدارک قرارداد علاوه بر فارسی به زبانهای دیگری نیز تهیه شده باشد، متن فارسی معتبر است. مهندس مشاور، باید مدارک و گزارشهای مطالعات و طراحی، گزارشهای ارزشیابی و پیشرفت کار و نیز سایر مکاتبات خود را به زبان فارسی، تهیه کند. در مواردی که طبق نظر کارفرما، کار باید به مناقصه بین‌المللی گذاشته شود، اسناد مربوط را علاوه بر زبان فارسی به زبان مورد نظر کارفرما نیز تهیه نماید. چنانچه در شرح خدمات قرارداد ترجمه و تهیه مدارک به زبانهای دیگر پیش‌بینی نشده باشد. به عنوان خدمات اضافه تلقی شده و حق الزحمه آن از سوی کارفرما، پرداخت می‌گردد.

ماده ۳۷: قانون حاکم بر قرارداد

این قرارداد، از هر حیث تابع قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران است.

نماینده مهندس مشاور
نام و نام خانوادگی
مهر و امضا

نماینده کارفرما
نام و نام خانوادگی
مهر و امضا